

بررسی آگاهی، نگرش و رفتارهای زنان در مورد بهداشت باروری در هفت شهر مرکزی ایران، ۱۳۸۴

سید سعید مظلومی محمود آباد (Ph.D.)^۱، فاطمه شهیدی (B.Sc.)^۲، معصومه عباسی شوازی (M.Sc.)^۲، فاطمه شهری زاده (B.Sc.)^۲

۱- دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.

۲- مرکز تحقیقات رفتارهای بهداشتی و ارتقاء سلامت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: گسترش بهداشت باروری و پرداختن به ابعاد مختلف آن در سطح ملی و بین‌المللی یکی از گام‌های اساسی در تامین سلامت جامعه و خانواده با محور سلامت زنان می‌باشد. با توجه به اینکه در تعریف جدید، بهداشت باروری به تمامی جنبه‌های زندگی و سلامت زنان و دختران وابسته است و هم اکنون بهداشت باروری و بهره‌مند شدن زنان از حقوق باروری خود به عنوان بخشی از حقوق اساسی بشر و حمایت‌های مذهبی دین اسلام از آن مطرح است، این تحقیق با هدف تعیین آگاهی، نگرش و رفتارهای زنان در زمینه بهداشت باروری انجام گرفت.

روش بررسی: این بررسی مطالعه‌ای توصیفی- تحلیلی از نوع مقطعی می‌باشد که در هفت شهر مرکزی ایران در سال ۱۳۸۴ انجام شد. نمونه‌های مورد بررسی، ۸۴۰ نفر از زنان ۱۵-۴۹ ساله مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی بودند که به روش نمونه‌گیری سه مرحله‌ای وارد تحقیق شدند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه بود که به روش مصاحبه تکمیل و در نرم افزار آماری SPSS ویرایش ۱۱/۵ وارد و تجزیه و تحلیل گردید. آزمون‌های آماری مورد استفاده در این تحقیق، آزمون ناپارامتری کروسکال- والیس،^۲ و آزمون همبستگی پیرسون بود.

نتایج: طبق نتایج ۶۲٪ زنان با اصطلاح بهداشت باروری آشنایی داشتند و ۶۶/۴٪ آنان روش‌های مؤثر پیشگیری از بارداری را به کار می‌بردند؛ هرچند زنان مورد بررسی از حداکثر نمره آگاهی (۱۴) میانگین نمره ۹/۲۱ را کسب کردند؛ در عین حال فقط حدود ۱۸٪ آنان از زمان مناسب انجام آزمایش پاپ اسمیر و خودآزمایی پستان آگاهی داشتند و سوءتعبیری نیز در مورد ایدز در بین آنان وجود داشت. آزمون ناپارامتری کروسکال والیس اختلاف معنی‌داری بین آگاهی زنان در شهرهای مورد مطالعه و مقاطع تحصیلی مختلف نشان داد ($p < 0/05$). نگرش زنان در خصوص بهداشت باروری مطلوب بود ولی در شهرهای مختلف تفاوت معنی‌داری داشت ($p < 0/05$).

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج فوق و اهمیت مقوله بهداشت و حقوق باروری و تأکید دین اسلام بر روی این موضوع ارتقاء آگاهی، نگرش و رفتارهای زنان در زمینه بهداشت باروری مقوله‌هایی مانند آزمایش پاپ اسمیر، خودآزمایی پستان و استفاده از روش‌های مطمئن پیشگیری از بارداری باید در دستور کار سیاست‌گذاران بهداشتی و سازمان‌های غیردولتی در شهرهای مورد مطالعه قرار گیرد.

کلید واژگان: زنان، بهداشت باروری، حقوق باروری، تنظیم خانواده، خدمات بهداشت باروری، روش‌های پیشگیری از بارداری، آگاهی، نگرش، عملکرد.

مسئول مکاتبه: سید سعید مظلومی محمود آباد، مرکز تحقیقات رفتارهای بهداشتی و ارتقاء سلامت، دانشکده بهداشت، بلوار دانشجو،

یزد، ایران، صندوق پستی: ۸۸۷-۸۹۱۶۵.

پست الکترونیک: mazloomi_s@yahoo.com